

Na osnovu člana 4.8. Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02, 13/03, 76/09, i 1/11) i čl. 6. i 7. Pravilnika o tarifnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj 44/05), rješavajući po zahtjevu Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini, broj: 34/15 od 30. oktobra 2015. godine, na sjednici Državne regulatorne komisije za električnu energiju, održanoj 29. decembra 2015. godine, donijeta je

ODLUKA

O TARIFAMA ZA SISTEMSKU I POMOĆNE USLUGE

Član 1.

(Predmet)

Ovom odlukom utvrđuje se tarifa za sistemsku uslugu i tarifa za prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema Bosne i Hercegovine.

Član 2.

(Sistemska usluga)

- (1) Određuje se finansijski obim sistemske usluge u 2016. godini u iznosu od 60.243.677 KM i utvrđuje tarifa za sistemsku uslugu u iznosu od 0,5014 feninga/kWh.
- (2) Sredstva prikupljena po osnovu tarife za sistemsku uslugu koriste se isključivo za tržišnu nabavku rezerve kapaciteta sekundarne i tercijarne regulacije, kao i nabavku električne energije za pokrivanje gubitaka u prijenosnom sistemu i kompenzacije neželjenih odstupanja prema susjednim regulacijskim područjima.

Član 3.

(Prekomjerno preuzeta reaktivna energija)

Tarifa za prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju sa mreže prijenosa utvrđuje se u iznosu od nula (0) feninga/kvarh.

Član 4.

(Obračun odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda)

Vrijednosti odstupanja balansno odgovornih strana od dnevnog rasporeda obračunavaju se na satnom nivou. Nezavisni operator sistema u Bosni i Hercegovini (NOS BiH) obračunava odstupanja u energetske i finansijske smislu u skladu sa Tržišnim pravilima ("Službeni glasnik BiH", broj 48/15) i odgovarajućim procedurama.

Član 5.

(Obračun i fakturiranje pomoćnih i sistemske usluge)

- (1) NOS BiH izrađuje obračun pomoćnih i sistemskih usluga u skladu sa Tržišnim pravilima i odgovarajućim procedurama, na osnovu kojeg se vrši fakturiranje i plaćanje usluga.
- (2) Obračun iz stava (1) ovog člana se dostavlja pružaocima pomoćnih usluga, snabdjevačima kupaca priključenih na prijenosni sistem, operatorima distributivnih sistema u BiH i DERK-u. U obračunu se navode finansijske i energetske pozicije NOS-a BiH i tržišnih subjekata.
- (3) U cilju izrade tačnog obračuna, operatori distributivnog sistema dužni su NOS-u BiH pravovremeno dostavljati sve potrebne podatke i informacije.

Član 6.
(Završne odredbe)

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se od 1. januara 2016. godine.

Dispozitiv odluke se objavljuje u “Službenom glasniku BiH”, službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Obrazloženje

Postupak određivanja tarifa za sistemsku i pomoćne usluge proveden je kroz tarifni postupak pokrenut po zahtjevu Nezavisnog operatora sistema u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: NOS BiH), broj: 34/15 od 30. oktobra 2015. godine (zaprimljen 2. novembra pod brojem: 04-28-5-326/15).

Zbog toga se umjesto ponavljanja opisa toka postupka, referentnih dokumenata i podnesaka podnosioca zahtjeva i lica koja su učestvovala u postupku u svojstvu umješača, primijenjenih regulatornih principa i relevantnog pravnog okvira u obrazloženju ove odluke, Državna regulatorna komisija za električnu energiju (u daljnjem tekstu: Komisija) poziva na odnosne dijelove obrazloženja Odluke broj: 04-28-5-326-48/15 od 29. decembra 2015. godine (“Službeni glasnik BiH”, broj 2/16) kojom je istom subjektu utvrdila potrebni godišnji prihod za 2016. godinu, a čiji je integralni tekst dostupan na web stranici Komisije.

Komisija konstatira da je izvještaj voditelja postupka pružio razumnu osnovu Komisiji da na predocnim podacima, argumentima i pojašnjenjima, te komentarima NOS-a BiH i zainteresiranih lica datim na prijedlog ovog izvještaja, nakon što ih je pažljivo razmotrila i procijenila, donese svoju konačnu odluku o tarifi za sistemsku i pomoćne usluge.

U vezi sa predmetom ove odluke NOS BiH i umješači JP Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne, d.d. Mostar, MH Elektroprivreda Republike Srpske, Matično preduzeće, a.d. Trebinje i Aluminijski zavod, d.d. Mostar nisu imali primjedbi, a komentari JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine, d.d. Sarajevo, u najkraćem se rezimiraju kako slijedi: JP EP BiH podržava preporuku da se tarifa za sistemsku uslugu odredi na osnovu rezultata završenih tenderskih procedura i ukazuje da umjesto preporuke da tarifa za prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema iznosi nula (0) feninga/kWh, treba pristupiti valorizaciji pomoćne usluge – regulacija napona i reaktivne snage.

Komisija, dakle, mora usmjeriti svoja razmatranja na sve specifičnosti i okolnosti vezane za sistemsku i pomoćne usluge u elektroenergetskom sektoru BiH, primjedbe i komentare umješača isticanih u toku cijelog postupka, te cjelovitom opservacijom odlučiti o tarifama. Slijedeći takve obaveze, Komisija izlaže sljedeća svoja stanovišta:

Podržava se stav voditelja postupka da se tarifa za sistemsku uslugu, odnosno proračun potrebnog prihoda za nabavku pomoćnih usluga, zasniva na ponudama i rezultatima iz završenih tenderskih procedura koje je NOS BiH proveo, kao i na procjeni za nedostajuće kapacitete za 2016. godinu kako je prikazano u koloni 3 sljedeće tabele:

	Zahtjev	Vrijednosti na osnovu rezultata tenderske procedure 2016. g.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Sekundarna rezerva	12.855.717	12.855.717
Tercijarna rezerva nagore	14.263.680	14.263.680
Tercijarna rezerva nadole	1.255.500	1.255.500

Ukupan iznos za PU sekundarne i tercijarne rezerve	28.374.897	28.374.897
Ukupan iznos za gubitke	33.600.000	31.868.780
UKUPNO (KM)	61.974.897	60.243.677
Energija (kWh)	12.014.071.475	12.014.071.475
Tarifa za sistemsku uslugu (fening/kWh)	0,5159	0,5014

Na osnovu planiranog potrebnog prihoda za nabavku pomoćnih usluga u iznosu od 60.243.677 KM i ukupne energije koju preuzimaju kupci iz prijenosnog sistema u Bosni i Hercegovini od 12.014.071.475 kWh, određuje se tarifa za sistemsku uslugu u iznosu od 0,5014 fening/kWh.

Procjena potrebnog prihoda za nedostajuće kapacitete za 2016. godinu učinjena je na osnovu prosječnih ponderiranih cijena ostvarenih u tenderskim postupcima koje je proveo NOS BiH, a zbog objektivnog zakašnjenja u provođenju tenderske procedure, potreban prihod za obezbjeđenje rezervnog kapaciteta za tercijarnu regulaciju nadole određen je za devet mjeseci u 2016. godini.

Imajući u vidu da problem suficita reaktivne snage dovodi do visokih naponskih prilika u prijenosnom sistemu na 400 kV i 220 kV, da *Tarifna metodologija* ne valorizira pomoćnu uslugu regulacije napona i reaktivne snage, te da u odsustvu investicija u odgovarajuću infrastrukturu (prigušnice) ne postoji mogućnost zadovoljavajućeg rješavanja ovakve situacije, Komisija smatra da naplata prekomjerno preuzete reaktivne energije iz prijenosnog sistema nije opravdana. Naime, korisnici koji u ovakvim prilikama troše reaktivnu energiju zapravo pomažu rad elektroenergetskog sistema. Dakle, Komisija određuje da tarifa za prekomjerno preuzetu reaktivnu energiju iz prijenosnog sistema iznosi nula (0) feninga/kvarh, s obavezom da pažljivo prati njenu primjenu i istu po potrebi podešava.

S obzirom da se u elektroenergetskom sektoru Bosne i Hercegovine u praksu uvodi novi model nabavke pomoćnih i pružanja systemske usluge, DERK će kontinuirano pratiti primjenu ove odluke i pravila koja reguliraju ovu oblast.

Shodno članu 14. Pravilnika o tarifnom postupku, podnosilac zahtjeva kao regulirani subjekat ima obavezu osigurati pristup javnosti zvanično odobrenim tarifama tako da odlukom odobrene tarife budu na raspolaganju javnosti u njegovom glavnom uredu tokom radnih dana i objavljene na njegovoj web stranici.

U skladu sa članom 9.2 Zakona o prijenosu, regulatoru i operatoru sistema električne energije u Bosni i Hercegovini, protiv odluke o odobrenju tarifa može se pokrenuti postupak pred Sudom Bosne i Hercegovine podnošenjem tužbe u roku od 60 dana od dana prijema ove odluke.

Broj: 04-28-5-326-49/15
29. decembra 2015. godine
Tuzla

Predsjedavajući Komisije
Milorad Tuševljak